

часті судам, як загальної юрисдикції, так і арбітражним судам, і в справах про визнання їх банкрутами. Громадяни-підприємці виключені з кола нині чинного законодавства України про банкрутство. Однак необхідність встановлення процедури визнання банкрутами не лише підприємств та організацій – юридичних осіб, але й підприємців – фізичних осіб, є очевидною, що неодноразово зазначалось /напр. Н.С.Кузнецов, В.С.Щербиню, О.В.Дзєров та ін./.

У розвинутих країнах громадяни-підприємці досить часто самі порушують справи про банкрутство, що дає їм шанс, використовуючи можливості законодавства про банкрутство, розпочати бізнес вільним від боргів.

Українському законодавству слід звернути більшу увагу на визначення правового статусу фізичної особи-підприємця, в тому числі і в процесуальній сфері.

Скибінський С.В., к.е.н.,
Іванова Л.О.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРИВАТНОГО ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Процес формування приватної властості в Україні в останні роки поширився і на сферу готельного господарства. З 1993 р. показники приватних готелів почали виділяти окремо в статистичній свідомості, тому можна проаналізувати перші тенденції у розвитку цієї сфери бізнесу.

За зменшення загальної кількості готелів кількість приватних готелів збільшується. Таку ж тенденцію простежуємо і щодо загальної площі готелів. Частка приватних готелів у загальній їх кількості зростає за 1994-95 рр. з 0,69 до 2,15 відсотка, тобто кількість приватних власників у сфері готельного бізнесу помітно зростає.

Середній розмір готелів в Україні практично залишається на одному рівні, натомість у приватних готелях зауважуємо виразну тенденцію до скорочення середньої кількості місць: цей показник зменшився з 83 до 54 за два роки. Приватні готелі дедалі більше починають орієнтуватися на високу якість обслуговування, комфортність проживання, їх часто розташовують не в центрах міст, а ближче до зон відпочинку, і все це впливає на зменшення середніх розмірів приватних готелів.

Середня кількість місць у номері постійно зменшується як у всіх готелях України /за два роки - з 2,17 до 2,10/, так і в приватних готелях /з 2,62 до 2,23 за той же період/, але в приватних готелях цей процес відбувається оільш інтенсивно.

У приватному секторі швидше зростає середня площа в розрахунку на одне готельне місце /за 2 роки вона зросла з 6,6 до 9,7 кв.м/. Якщо зіставити динаміку середньої кількості місць у номері і середньої площі в розрахунку на одне місце, то можна дійти висновку, що приватні власники, отримуючи багатомісні номери, цілеспрямовано роблять їх більш сучасними і більш придатними для використання через зменшення кількості місць. Процес збільшення площі в розрахунку на одне місце відбувається і в готельному господарстві в цілому, але значно менш інтенсивно: якщо станом на I.ОІ.1994 р. кількість квадратних метрів на одне місце в приватних готелях була на 13 відсотків меншою, то на I.ОІ.1996 р. вона стала на 23 відсотки більшою від аналогічного показника готельного господарства України в цілому.

За останні два роки обсяги надання готельних послуг суттєво скоротилися. В 1995 р. цей показник у діяльності готелів України становив 58,7 відсотка, а в приватних готелів - 61,5 відсотка порівняно з 1993 р. Причиною цього є погіршення матеріального становища підприємств і населення, зменшення кількості відряджень і приватних поїздок. Але цікаво зіставити ці цифри з динамікою обсягів надання готельних послуг іноземним громадянам. Якщо в цілому обсяг надання послуг іноземним громадянам готелями України в 1995 р. порівняно з 1993 р. становив 59,2 відсотка, то в приватних готелях обсяг послуг іноземцям не тільки не зменшився, але й збільшився на 9 відсотків. Отже, спрямованість приватних готелів на високоякісне обслуговування іноземних громадян, що недавно сприймалося лише як плани на майбутнє, сьогодні вже поступово перетворюється на практику діяльності цих установ.

Дроцишин О.Р.

ДО ПИТАННЯ ПРО ВИДИ КОНКУРЕНЦІЇ

Конкуренція - складне явище в ринковій економіці, тому для подальшого її вивчення розрізняють види конкуренції. Існує досить багато різних ознак, за якими здійснюється класифікація видів конкуренції.